

DÔVODOVÁ SPRÁVA

A. Všeobecná časť

Ministerstvo financií Slovenskej republiky v súlade s plánom legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2024 predkladá na rokovanie vlády Slovenskej republiky návrh zákona o dani zo sladených nealkoholických nápojov a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „návrh zákona“).

Cieľom návrhu zákona je zavedenie dane zo sladených nealkoholických nápojov, ktorej budú podliehať nealkoholické nápoje sladené cukrom alebo akýmikoľvek inými sladidlami.

Daň zo sladených nealkoholických nápojov predstavuje štandardný fiškálny nástroj zavedený aj v rámci iných členských štátov Európskej únie a mnohých ďalších krajín sveta, ktorým je možné regulovať spotrebu negatívnych externalít, v tomto prípade sladených nealkoholických nápojov. Zdanenie sladených nealkoholických nápojov odporúča aj Svetová zdravotnícka organizácia (WHO).

Vzhľadom na vysoký deficit verejných financií a enormné zadĺženie Slovenskej republiky je navrhovaný zákon súčasťou súboru konsolidačných opatrení, realizáciou ktorých sa zabezpečia dodatočné príjmy štátneho rozpočtu, čo prispeje k stabilizácii verejných financií a k eliminácii negatívnych vplyvov na vývoj hospodárstva Slovenskej republiky.

Daň zo sladených nealkoholických nápojov má mať charakter nepriamej dane zo spotreby a budú ju v zásade vyberať a platiť do štátneho rozpočtu podnikateľské subjekty uskutočňujúce prvé dodanie sladeného nealkoholického nápoja v tuzemsku, ktoré ju vyberú v cene sladeného nealkoholického nápoja. Navrhuje sa zdaňovať prvé dodanie sladeného nealkoholického nápoja v tuzemsku, nakoľko z možných alternatívnych riešení umožňuje tento systém najlepší možný spôsob zohľadnenia cash flow dotknutých platiteľov dane. V prípade, že by zdanenie prvého dodania sladeného nealkoholického nápoja, ktorý bol nadobudnutý zo zahraničia, bolo pre platiteľa dane problematické, návrh zákona ustanovuje možnosť rozhodnúť sa, že bude uplatňovať vznik daňovej povinnosti dňom uskutočnenia nadobudnutia nápoja zo zahraničia.

Návrh zákona, okrem vymedzenia pojmov, ustanovuje základné náležitosti obdobne ako iné zákony upravujúce nepriame dane, ako napríklad predmet dane, platiteľ dane, základ dane, sadzby dane, vznik daňovej povinnosti, zdaňovacie obdobie, daňové priznanie alebo vrátenie dane.

V súvislosti s navrhovaným článkom I sa v čl. II dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 152/1995 Z. z. o potravinách v znení neskorších predpisov a v čl. III sa upravuje Daňový poriadok, nakoľko na správu tejto dane sa použije Daňový poriadok.

Vplyv návrhu zákona na rozpočet verejnej správy, na podnikateľské prostredie, na sociálne prostredie, vplyv na životné prostredie, vplyv na informatizáciu spoločnosti a na služby verejnej správy pre občana sú uvedené v doložke vybraných vplyvov.

Predkladaný návrh zákona bude mať vplyv na podnikateľské subjekty, ktoré obchodujú so sladenými nealkoholickými nápojmi v tuzemsku.

Návrh zákona podlieha notifikačnému procesu podľa smernice Európskeho parlamentu

a Rady (EÚ) 2015/1535 z 9. septembra 2015, ktorou sa stanovuje postup pri poskytovaní informácií v oblasti technických predpisov a pravidiel vzťahujúcich sa na služby informačnej spoločnosti (kodifikované znenie) (Ú. v. EÚ L 241, 17.9.2015).

Predkladaný návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi, nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky a inými právnymi predpismi, medzinárodnými zmluvami a dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

Účinnosť zákona sa navrhuje od 1. januára 2025.